

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för förskolan Jordgubben

Läsår 2023-2024

Innehåll

Mål med planen	3
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	3
Inledning	3
Definitioner	3
Delaktighet i arbetet med planen	3
Förankring av planen	4
Ansvarsfördelning	4
Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan	4
Främja lika rättigheter och möjligheter	5
Främjande insatser	5
Kartläggning	7
Förebyggande åtgärder	7
Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling	8
Lagar och regler som gäller för planen	10
Viktiga begrepp och definitioner	10
Diskriminering	10
Diskrimineringsgrunder	10
Direkt och indirekt diskriminering	11
Trakasserier	11
Sexuella trakasserier	11
Tillgänglighet	12
Likabehandling	12
Främjande respektive förebyggande åtgärder	12
Främjande arbete - vad säger lagen?	12
Kränkande behandling	13
Mobbning	13
Utrednings- och åtgärds skyldighet	13
Repressalier	13
Kartläggning	14

Förkolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att strukturera likabehandlingsarbetet. Arbetet med att utforma planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och att involvera alla som berörs.

Mål med planen

All personal på förskolan Jordgubben tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Alla barn på förskolan Jordgubben ska känna sig trygga och uppleva att de blir lyssnade på och tagna på allvar.

En förskolegång på förskolan Jordgubben ska vara säker ur ett likabehandlingsperspektiv.

Planen gäller både de situationer där det kan uppstå kränkningar eller risk för kränkningar mellan elever/barn och de kränkningar eller risker för kränkningar som vuxna på skolan kan utsätta elever/barn för.

En viktig utgångspunkt är att ett barns upplevelse alltid måste tas på allvar. Om den vuxne inte uppfattar att det är en kränkning så är det barnets upplevelse som definierar kränkningen.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling består av

- det främjande arbetet
- det förebyggande arbetet inklusive kartläggning
- det åtgärdande arbetet

Inledning

Förskolans namn Jordgubben	Planen gäller från September, 2023
Verksamhet som omfattas av planen Förskola barn i åldrar 1-5år	
Kontaktperson för planen, utsedd av rektor Lisa Johansson 0584-473348	
Samtliga insatser och åtgärder som framgår av planen ska utvärderas Framåtsyftande samtal med vårdnadshavarna för 1 - 4 åringar sker i början av varje termin i september samt februari--mars. För vårdnadshavare till 5 åringar sker samtalen i november och i maj. Kartläggning sker via trygghetsblanketten med att alla barn i förskolan besvarar frågor tillsammans med en pedagog och även i hemmet med vårdnadshavare om barnets trivsel på förskolan. De yngsta barnen på förskolan observeras utifrån enkätens frågor. Vid eventuella åtgärder följs kartläggningen upp så att åtgärderna har nått sitt resultat. Enkät till vårdnadshavarna skickas ut under vårterminen samt en medarbetarenkät. Trygghetsenkäten utvärderas och följs upp på varje enhet utifrån trygghet, barns inflytande och lärmiljöer.	

Definitioner

I skollagen och diskrimineringslagen finns ett antal begrepp som är viktiga att känna till i arbetet med likabehandling. Du hittar dessa i bilagan med definitioner. Där finns också olika exempel på kränkande behandling.

Delaktighet i arbetet med planen

Barnens delaktighet

Barnen är experter på hur situationen på förskolan är och medverkar alltid i kartläggningen.

Vid kartläggningen sker samtal kring frågor från trygghetsblankett med barn och vårdnadshavare samt ansvarig pedagog.

Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering utgår från det som framkommer i terminens tidiga kartläggning tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Får information och är delaktiga i kartläggningen. Vårdnadshavare kan framföra tankar vid framåtsyftande samtal som är 2 gånger/läsår, samt vid daglig dialog vid hämtning och lämning samt vid föräldramöten. Vårdnadshavare är också välkomna på verksamhetsbesök mellan kl. 9:00-10:00 eller 9:30-10:30. Personalen ska meddelas vid ett verksamhetsbesök.

Medarbetarnas delaktighet

Pedagoger gör kartläggning med sina ansvarsbarn, resultatet av kartläggningen sammanställs i arbetslaget. Åtgärder som behöver sättas in diskuteras och fastställs i arbetslaget. Insatta åtgärder följs upp i arbetslaget. Pedagoger presenterar plan på föräldramöte. Specialpedagog träffar trygghetsteamet kontinuerligt under året.

Förankring av planen

Planen förankras på följande sätt

Planen förankras hos barn genom personalens arbetssätt, bemötande och förhållningssätt. Kartläggningen sker via trygghetsblankett och vardagliga samtal med barn i förskolans alla rutinsituationer exempelvis. måltiden och i leken.

Personalen arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbetet och har en levande dialog om planens innehåll genom bland annat samtal som uppstår via litteratur som barnen tar del av vid högläsning.

Planen förankras hos personal vid APT. All personal på förskolan läser planen i sin helhet och är en stående punkt vid arbetslagets reflektion hur vi ska arbeta förebyggande mot kränkningar samt vidhålla ett kontinuerligt värdegrundsarbete på förskolan. Genom kontinuerliga diskussioner kring planen är vårt mål att göra planen levande och tillgänglig.

Planen ingår i introduktionen av personal som anställs under året.

Planen förankras hos vårdnadshavarna genom information via vår hemsida, edwise och edlevo, trygghetsenkäten, framåtsyftande samtal och via samtal kring planen på föräldramöten.

Dokumentation av fall av kränkande behandling sker omgående.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen har huvudmannen det övergripande ansvaret för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Huvudmannen, det vill säga Barn – och utbildningsnämnden, ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 kap 6 § Skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap 7 § Skollagen).

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § Skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling (6 kap 8 § Skollagen).

Enligt skollagen ansvarar rektor för att huvudmannen får kännedom om kränkande behandling i verksamheten (6 kap 10 § Skollagen).

Personer som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig har blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor 6 kap 10 § Skollagen).

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig har blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen (6 kap 10 § Skollagen).

I Laxå kommun delegerar huvudmannen till rektor på varje enhet att ansvara för genomförandet av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Rektor är ansvarig för att planen upprättas och följs enligt den plan som gäller. Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och revideras varje år. All personal har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta efter den.

Rektor ska på huvudmannens delegation se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla till huvudmannen samt vidta åtgärder.

Trygghetsteam och kurator ansvarar för det förebyggande arbetet och ska arbeta för att förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Kurator återför verksamheternas arbete till huvudmannen enligt rutin. Rutinen innebär att utsedd kontaktperson för verksamheten träffar huvudmannens representant vid ett antal tillfällen per termin för återföring.

Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan

Planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller här nedan en redovisning av hur åtgärderna och insatserna i föregående års plan har genomförts. Har insatserna och åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående års plan? Utvärderingen är utgångspunkten för årets plan.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga

Utifrån diskrimineringslagen arbetar förskolan fortlöpande i fyra olika steg med att motverka diskriminering genom att undersöka (kartlägga), analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera. Arbetet syftar till att främja och förebygga alla diskrimineringsgrunderna genom:

- kartläggning och samtal och observationer med alla barn i förskolan
- resultat i stratsys
- analys av enkät till vårdnadshavare,
- vid inskolning får vi fram en helhetsbild.

Varje åtgärd behandlas var för sig och följs upp och utvärderas för att se om det skett en förbättring.

Rektor, specialpedagog, pedagoger, barn och vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet med fjolårets plan.

Ansvariga för att årets plan utvärderas är: rektor tillsammans med specialpedagog, arbetslagsledare och pedagoger.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Genom kartläggning av frågor och observationer har åtgärder i förskolans verksamhet satts in för 22/23, genom kartläggning och observationer kunde vi se att några av barnen är fortfarande otrygga i några delar av våran lekmiljö samt i rutinsituationer exempelvis inför toalettbesök. Åtgärder i form av olika arbetssätt har satts in för att stärka enskilda barn på förskolan i dessa situationer. Vi arbetar kontinuerligt med vårt värdegrundsarbete där vi samtalar dagligen om hur vi är gentemot varandra. Arbetet med att bygga upp trygga lärmiljöer fortsätter för att skapa trygga barn i dessa lärmiljöer och där vi vuxna delar upp oss för att finnas för barnen i de olika miljöerna. God uppsikt över lärmiljöer samt närvarande pedagoger som kan närvara och stötta barnen vid behov.

Främja lika rättigheter och möjligheter

Att arbeta med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och vuxna på skolorna och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas. Det främjande arbetet ska omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas med mål att förstärka respekten för allas lika värde.

Mål

Barnen i åldrarna 1-5 år möts av en trygg, tillåtande, lärorik miljö och undervisning.

Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen

Kön/könsöverskridande identitet och könsuttryck

Insats

Förskolan ska erbjuda alla barn samma möjligheter till utveckling, lärande och lek utan att de begränsas av sin ålder, kön eller blir trakasserade. Vi säkerställer att alla barn får lika stort inflytande och utrymme över sin utbildning och vistelse på förskolan där alla barn ska kunna vistas utan att på något sätt kränkas eller vara deltagande barn. Förskolan arbetar med att stärka samspelet mellan barn till barn, barn till pedagog och pedagog till pedagog. Utveckla arbetet med jämställdhet. I förskolan ska barnen få möjlighet att välja aktiviteter utifrån sina intressen, alla pedagoger är uppmärksamma på könsmonster som begränsar barnen i deras utveckling, val eller lärande. Där behöver vi som pedagog inspirera och utmana barnen att vidga sina perspektiv och val i de olika miljöerna, leken och aktiviteterna.

Genom vår lärmiljö erbjuder vi:

- ett stort urval av material som inte har en tydlig könskodning, till exempel återbruks- eller naturmaterial.
- ger barn flera möjligheter att själva välja vilket material de vill använda genom att placera det tillgängligt för barnen.
- byter regelbundet ut materialet utifrån hur barn använder och utifrån vad barnen visar intresse inför.
- ser över vad undervisningen/leken är i behov utav när vi inhandlar nytt material och även vad barnen har för behov av material som stödjer deras utveckling och lärande
- introducerar materialet för alla barn, så barnen vet att allt material är till för alla barn
- erbjuda barnen flera olika aktiviteter på olika ställen på våran gård, till exempel se till att det på gården finns möjlighet att cykla, göra en hinderbana och måla, sedan har skogen fått sig ett lyft där barnen har deltagit i skapandet av en ny hinderbana samt att de har fått ett kök i anslutning till våran skogskoja så att barnen kan ta ut leken som leks inne till våran utemiljö.
- uppmuntrar barnen att prova ett annat material eller testa en ny aktivitet tillsammans med nya som gamla vänner för att skapa en ännu större gemenskap i gruppen
- använder könsneutrala namn på våra rum/lokaler t.ex. hemvist, djurnamn, sagonamn, lugna rummet, ateljén osv.
- Vi tilltalar barnen med tilltalsnamn istället för att benämna deras kön.
- ha en aktiv dialog med vårdnadshavarna om vad barnet intresserar sig för hemma, för att kunna bygga på barnets tidigare erfarenheter och intressen, men också för att kunna erbjuda sådant som barnet hittills inte har intresserat sig för.

Hur och när ska insatsen följas upp

- Genom dokumentation/kartläggning och observationer ser vi över samtliga grunder och sätter in eventuella åtgärder samt ser över våra lokaler och rutiner.
- framåtsyftande samtal där vårdnadshavarna blir involverade och kan delge sina tankar och idéer
- Meddela samtliga nya pedagoger om arbetet som görs på förskolan.

Ansvarig för insatsens genomförande

All personal på förskolan

<p>Mål</p> <p>Förskolan ska arbeta främjande och förebyggande genom att skapa förutsättningar för barnen att utveckla förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa förväntningar på ålder.</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen</p> <p>Ålder</p>
<p>Insats</p> <p>Vi bemöter barnen på deras nivå och ser alla barn som kompetenta individer oavsett ålder utifrån var och ens individuella förutsättningar och behov.</p> <p>Barnen delas upp i mindre grupper utan att namnge ålder utan där använder vi namn som barnen själva röstar fram, aktiviteter anpassas efter var och ens förutsättningar, behov och intresse istället för ålder.</p> <p>Förskolan benämner namn på barnen och avdelningarna istället för att det ska bli ålder benämnt som exempelvis 5 åringarna eller 1 åringarnas.</p>
<p>Hur och när ska insatsen följas upp</p> <p>Insatsen ska följas upp kontinuerligt vid olika reflektionstillfällen i arbetslagen. Det förskolan behöver bli bättre på är att observera med olika tekniker vid olika undervisningstillfällen eller rutinsituationer för att hela tiden kunna förbättra verksamhetens arbete med diskriminering.</p>
<p>Ansvarig för insatsens genomförande</p> <p>All personal på förskolan.</p>

<p>Mål</p> <p>Förskolan ska arbeta främjande och förebyggande genom att skapa gott samarbete med vårdnadshavare där förskolan förmedlar sitt arbete kring stereotypa förväntningar på kön. I samverkan mellan förskola och hem förväntar vi att alla arbetar mot samma mål för att tillsammans bygga en trygg, lärorik miljö och undervisning för alla barn.</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen</p>
<p>Insats</p> <p>Alla pedagoger på jordgubbens förskola arbetar för att uppnå en god föräldrasamverkan, där ett nära samarbete sker mellan pedagoger och vårdnadshavare via:</p> <p>Daglig dialog om dagen med vårdnadshavare</p> <p>Möter vårdnadshavare och barn och välkomnar dem in när de lämnar sina barn samtidigt som information kan delges mellan varandra för att skapa goda förutsättningar för barnen under en dag på förskolan.</p> <p>Vi erbjuder framåtsyftande samtal 2ggr/läsår, vid behov av samtal erbjuder vi fler.</p> <p>Månadsbrev skrivs kontinuerligt med aktuell information till vårdnadshavare kring förskolans verksamhet.</p> <p>Föräldramöte erbjuds 1gång/termin</p>
<p>Hur och när ska insatsen följas upp</p> <p>Vid framåtsyftande samtal med vårdnadshavare och via kartläggning med barn. Vi samtalar med vårdnadshavare dagligen, via framåtsyftande samtal samt föräldramöte är vi lyhörda för barnets trivsel och vårdnadshavarnas funderingar kring verksamheten. Under vårterminen-</p>

24 samlas enkätsvar från vårdnadshavare samt under framåtsyftande samtalen för att ytterligare följa upp insatserna.

Ansvarig för insatsens genomförande

All personal på förskolan.

Mål

Arbeta med alla barns lika värde oberoende av kultur, religion eller annan trosuppfattning.

Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen

könsöverskridande identitet och könsuttryck

Insats

Alla pedagoger på förskolan Jordgubben arbetar för att aktivt uppmärksamma likheter och olikheter inför barngruppen. Öka förståelse för att vi är olika och kan ha olika uppfattningar. Skapa förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsa dem av stereotypa föreställningar om olika etniska grupper. I arbetet tillsammans med barnen är vikten av att vi vuxna är närvarande, lyhörda och intresserade av barnens funderingar och tankar om livet. Förskolan har nolltolerans mot kränkande ord eller kränkande behandling och det arbetas dagligen med samtal, böcker, respekt för andra individer och kompisfilmer.

Hur och när ska insatsen följas upp

Insatsen ska följas upp kontinuerligt vid olika reflektionstillfällen i arbetslagen. Det förskolan behöver bli bättre på är att observera med olika tekniker vid olika undervisningstillfällen eller rutinsituationer för att hela tiden kunna förbättra verksamhetens arbete med diskriminering.

Ansvarig för insatsens genomförande

All personal på förskolan.

Kartläggning

Områden som kommit fram i kartläggningen

Kränkande behandling

Kartläggningsmetod

Varje pedagog går med sina ansvarsbarn och kollar av vår inne- och utemiljö med hjälp av trygghet blanketten (glada, ledsna gubbar) som de kan svara med. Blir det en ledsen gubbe följer pedagoger upp varför det blir en ledsen gubbe. Alla svar går pedagogerna tillsammans igenom vid en reflektion eller arbetslagstid. Vi tar fram åtgärder på det som kommit fram för att göra det bättre. Detta sker 2 gånger/läsår i början av varje termin vilket följs upp, så att det har skett en förbättring.

Hur har barnen respektive personalen involveras i kartläggningen

Pedagoger och barn gör samtalen/frågorna om miljön tillsammans. Pedagogerna sammanställer alla svar och gör eventuella åtgärder.

Resultat och analys

Resultat och analys ht. 23 och vt.24

När jag går till förskolan:

Solrosen: Alla barn har svarat positivt med grön gubbe utom 2 barn som svarat gul. Barnet som svarade med gul gubbe uttryckte att barnet var trött eller bara ville vara hemma så det var jobbigt att gå upp på morgonen.

Nyckelpigan: De flesta av barnen kommer in glada och vinkar hejdå. Något barn är ledsen någon eller några minuter.

Analys och åtgärd: Vi ser resultat av vårt värdegrundsarbete och att vi följer upp och stöttar och vägleder barnen vid konflikthantering samt arbetar med gruppstärkande aktiviteter som pedagog styrda lekar vilket skapar och ger oss trygga barngrupper på Jordgubben. Vi värnar om djur och natur vilket leder till att vi skapar en förståelse för andra människors olikheter och tar hand om och är omtänksamma mot varandra.

Känner du dig trygg överallt:

Solrosen: Alla har svarat gröna gubbar, vid observation kan vi se att 1 barn behöver stärkas i att våga vara i alla förskolans barn.

Nyckelpigan: Vi kan se genom observationer att en del barn känner sig otrygga när alla vistas i samma rum på förskolan. Vi märker att barnen blir oroliga när vi har mycket vikarier, då bryts ordinarie rutiner vilket vi ser påverkar barnen.

Analys och åtgärd: Vi uppmärksammar och ser till att alla får vara med och att det är ok för alla inblandade samt att alla barn känner sig trygga i alla miljöer på förskolan.

Förskolan försöker se till att det blir vikarier som varit inskolade på förskolan så att det alltid blir vikarier som barnen lärt känna samt kan våra rutiner.

Tycker du om att leka och lära inomhus:

Solrosen: 3 barn har svarat gul, resterande barn har grön gubbe genom observationer leker samtliga barn rollekar, planerade och spontana lekar som gynnar det sociala samspelet i gruppen

Nyckelpigan: Stort intresse för ”hemvrån”. Bygga med lego (duplo) och olika klossar, bland annat ljusklossar som används ihop med ett ljusbord. Babblarna- olika sagor, Pino i skogen, bok och saga, sånger och ramsor. De sitter gärna själva i soffan och läser böcker.

Analys och åtgärd:

Solrosen: behöver stödja de barn som svarat gul gubbe genom att finnas nära tillhands så att deras upplevelse om leken blir mer positiv.

Nyckelpigan: behöver utveckla och ta tillvara på barnens lekar och intressen för att stärka gruppens sociala samspel så gruppen blir mer trygg tillsammans med alla som vistas på avdelningen.

Berätta vad du tycker om samlingen:

Solrosen: 13 barn har svarat grön gubbe, 2 barn har svarat gul och ett barn har observerats till 1 gul gubbe och 1 barn har svarat röd gubbe. I samlingarna ser vi att samtliga barn deltar men att de inte är helt bekväma av att sitta längre stunder i en samlingsgrupp och att det kan vara jobbigt att hamna i fokus. Vi ser också att barnen använder ny kunskap som de tar till sig i samlingsaktiviteter så som att leka med språket och kunskap kring grön flagg temat. De återberättar hemma för vårdnadshavare och vi hör dem använda sig av de sånger och material som erbjuds i samlingarna.

Nyckelpigan: Mycket stort intresse. Vi ser att barnen är intresserade av att lära sig nya saker. Barnen säger ”samling” ibland håller de på och säger så tills det är dags för samling. Det händer att barnen spontant har gått och satt sig på mattan och börjat med "Hej Sången". De önskar olika sagor gärna med rekvisita där de gärna hjälper till att använda/flytta rekvisitan allt efter att berättelsen fortskrider. Sånger ramsor. De flesta sitter stilla och lyssnar samt väntar på sin tur att delta i en samlingsaktivitet.

Analys och åtgärd: Arbetar med att fånga upp barnens intresse i samlingen för att den ska locka till intresse hos alla. Pedagogerna diskuterar regelbundet hur vi ska få samlingen bättre så att alla barn deltar i samlingen utan att känna att den inte är rolig och lustfylld. En åtgärd är att variera samlingen med olika uppdrag där rörelse finns med. Kompensatoriska hjälpmedel används vid behov kontinuerligt.

Berätta vad du tycker om aktiviteter/uppdrag:

Solrosen: alla barn har utom 2 som svarat gul, resten har svarat grön gubbe. Där kan vi se att samtliga barn deltar i aktiviteter efter sina egna förutsättningar och behov.

Nyckelpigan: Barnen är ivriga och väntar på att det ska bli deras tur.

Analys och åtgärd: Barnen behöver få en klarhet i vad aktiviteter är och påminnas genom att benämna aktiviteter som barnen gillar att delta i så att de får en förståelse för vilka saker som är aktiviteter och uppdrag. Annars har vi ett gott deltagande via observationer av aktiviteter och uppdrag där barn deltar utifrån eget initiativ. Även här har vi fått ett gott resultat.

Tycker du om att leka och lära utomhus:

Solrosen: 15 barn har svarat gröna gubbar och 2 barn gula. Barnen uttrycker att det är lustfyllt att leka planerade lekar och benämner favoritlekarna vid namn och det är olika lekar som framkommer, hinderbanor är en klar favorit och dans och rörelseaktiviteter till musik deltar barnen gärna aktivt i.

Nyckelpigan: Barnen har ett stort intresse av att röra på sig genom ex. cykla, klättra på kullen, och laga mat i köket tillsammans med andra.

Analys och åtgärd: Vi har köpt in mer och nytt material gemensamt till förskolan som gör att intresset till samspel, rollek och rörelse växer hos barnen, vi kan även se att samtliga barn leker enskilt och samspelar med övriga barn på förskolan så barnen deltar och visar intresse för lek och lära utomhus.

Tycker du om att leka och lära i skogen:

Solrosen: 2 barn har svarat röd gubbe och det ena barnen gillar att plocka kottar i skogen, 4 barn har svarat gul gubbe, där ser vi att barnen har svarat att de gillar att leka i skogen, är rädd för ormar och myggor, känns lite konstigt att vara i storskogen.

Nyckelpigan: Alla barn går in spontant på förskolans skogsgård och de ser glada och trygga ut. Alla blir glada när vi berättar att vi ska gå till skolskogen. De tycker det är roligt att ha samling i skogen, de är nyfikna och intresserade av vad de ser i skogen. Där tränar barnen sin motorik genom att klättra på stenar, gå i terrängen och leta efter blåbär. De har också hittat en julgran.

Analys 23/24

Solrosen har avgränsat sitt område i skogen så att barnen har koll på var de får vara och vad som förväntas inom det valda området samt att vi även använder oss av skolskogen som är en mer anpassad skog för barns lek och rörelse.

Nyckelpigan har fått ett gott resultat och även där kan vi se att barnen känner sig trygga i skolskogen.

Det har arbetats fram nya lek- och lärmiljöer där vi kan se goda resultat av trygga barn. Förskolan arbetar med kompisamtal och olika teman som exempelvis känslor, jaget och allas lika värde genom förskolans Grön Flagg arbete. Arbetet utgår från barnkonventionen

och det arbetas kontinuerligt med värdegrundssamtal i förskolans verksamhet. Vi fortsätter vårt kontinuerliga arbete med värdegrundssamtal i vardagliga händelser och aktiviteter på förskolan och låter barnens vara delaktiga i hur konflikter kan lösas med rätt verktyg och stöd av pedagoger. Utav höstens kartläggning 2023 kan vi se att barngrupperna känns mer trygga i våra lärmiljöer, vilket är ett gott resultat av vårt arbete med att skapa trygga och tillåtande lärmiljöer där vuxna finns tillgängliga, lyhörda och närvarande i leken.

Etnisk tillhörighet, religion och trosuppfattning

Kartläggningsmetod

Skер vid samtal med vårdnadshavare samt en kartläggning och observationer som sker med barnen, trygghetsenkäten görs under vt.24 av vårdnadshavare. Förskolan har finskundervisning och har finska QR- koder uppsatta i verksamheten,

Hur har barnen respektive personalen involveras i kartläggningen

Vid samtal och med kartläggningens resultat samt vid pedagogernas reflektion om svaren har vi fått en gemensam bild av trivseln på förskolan där alla är involverade.

Resultat och analys

Där kan vi se att alla barnen intresserar sig för de här barnens språkundervisning att barnen frågar om vad saker heter på finska spontant i olika sammanhang.

Kön

Kartläggningsmetod

Vid samtal och kartläggning med barnen, vid samtal med vårdnadshavare samt trygghetsenkät till vårdnadshavare.

Hur har eleverna respektive personalen involveras i kartläggningen

Vid samtal och kartläggningen samt vid pedagogernas reflektion om svaren som kom upp

Resultat och analys

Barnen leker könsöverskridande leker med barn av det motsatta könet både ute- och i inomhusmiljön på förskolan. Där miljöerna utvecklas efter barnens behov.

Ålder

Kartläggningsmetod

Vid samtal och kartläggning med barnen, vid samtal med vårdnadshavare samt trygghetsenkät till vårdnadshavare.

Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen

Vid samtal och kartläggningen samt vid pedagogernas reflektion om svaren som kom upp.

Resultat och analys

Barnen på förskolan leker över åldrarna och frågar om de får leka över avdelningar.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling**Mål och uppföljning**

Alla barn och vuxna som vistas på förskolan ska inte utsättas för kränkande behandling.

Åtgärd

Arbetar regelbundet med värdegrundsfrågor, vara goda förebilder och arbeta med en tydlig undervisning utifrån normer och värden. Vi uppmuntrar barnen till att hjälpa och lära av varandra. Pedagogerna förstärker positiva händelser hos alla barn och uppmuntrar även barnen att lyfta det positiva hos varandra. Pedagogerna fokuserar på att ha positiva förväntningar på alla barn. Pedagogerna utgår från varje individs behov och förutsättningar för att främja varje individs utveckling via utbildningen.

Vi har dagliga diskussioner om hur vi ska vara mot varandra. Viktigt att vi ser att barnen visar förståelse för varandra, funderar över vad kompiserna känner, kommunicerar med varandra med hjälp av olika sätt att uttrycka sig, att det går att rätta till om det blir "fel".

Ordet förlåter inte det viktiga utan att barnet visar förståelse genom ord eller kroppsspråk. Att pedagog alltid finns nära och stöttar i samspel med andra och i leken, barnen ska känna sig trygga i att det finns lösningar. Alla får uttrycka hur de upplever situationer som uppstår i vardagen. Alla arbetar för ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen om en situation uppstår så vi tillsammans kan arbeta för att främja och förebygga båda hållen.

Motivera åtgärd

Samtliga som vistas på förskolan ska kontinuerligt få repetition av hur vi ska vara mot varandra för att få ett så bra klimat som vi strävar efter på förskolan Jordgubben.

Ansvarig

Samtliga pedagoger på förskolan.

Datum när det ska utvärderas

Vid kartläggningen vid båda terminerna.

Kön (välj annan diskrimineringsgrund om det är mer aktuellt)**Mål och uppföljning**

Alla barn på förskolan oavsett kön ska få lika stort utrymme och inflytande i vår verksamhet.

Åtgärd

Miljöerna på förskolan ska vara föränderliga efter barnens intresse och behov.

Motivera åtgärd

Då vi ser att barnen leker överskridande så ser vi att arbetet har utvecklats framåt och att ständigt arbeta mot målet genom en föränderlig miljö hjälper oss på vägen.

Ansvarig

Samtliga pedagoger på förskolan.

Datum när det ska utvärderas

Vid kartläggningen vid båda terminerna.

Ålder (välj annan diskrimineringsgrund om det är mer aktuellt)

Mål och uppföljning
Förskolan arbetar med att alla ska ha möjlighet och rättighet att delta oavsett ålder och där vi ständigt påminner barnen om att alla kan delta oavsett ålder, utifrån sin utvecklingsnivå.
Åtgärd
Miljöerna är utformade så att de är anpassade för alla barns lek och lärande, där miljöerna och materialet är föränderligt efter barnens behov och intressen.
Motivera åtgärd
Förskolan arbetar aktivt med att få alla barn delaktiga i lek och aktiviteter på förskolan för att bygga goda relation där även relationerna mellan barn och vuxna är viktiga.
Ansvarig
Samtliga pedagoger på förskolan.
Datum när det ska utvärderas
Vid kartläggningen av båda terminerna.

Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. En elev kan bli utsatt för trakasserier och kränkande behandling av såväl personal som av andra elever. Det finns inget krav på uppsåt. En elev eller anställd behöver alltså inte haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till kränkande behandling eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Anmälan om uppmärksammas eller misstänkt kränkande behandling kan göras av elev, vårdnadshavare eller personal vid skolan. Alla elever ska vara informerade av skolans personal om vem de kan vända sig till om de upplever sig kränkta av en annan elev eller en vuxen i verksamheten. Vårdnadshavare får samma information exempelvis i samband med föräldramöte. Om en vuxen i skolan får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling av en elev är de skyldiga att snarast anmäla detta till rektor som i sin tur beslutar om att utreda händelsen. Rektor informerar även skolhuvudmannen.

När det uppstår en situation där en elev känner sig kränkt ska en anmälan om misstänkt kränkande behandling upprättas i systemet Drafit.

Systemet innehåller uppgifter för att anmäla och utreda en händelse, ta ställning till, vidta och följa upp åtgärder. Systemet används för Laxå kommuns alla skolor.

Skolan måste ta ett samlat grepp kring elevens skolsituation och på ett allsidigt sätt utreda elevens känsla av utsatthet. Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Om flera parter i samma ärende upplever att de utsatts för kränkning ska en anmälan och utredning göras för varje part.

Leder kränkningarna till att någon av de inblandade eleverna är i behov av särskilt stöd för att nå kunskapsmålen eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation måste även en utredning enligt 3 kap. 8 § skollagen inledas.

I förekommande fall ska även anmälan till andra myndigheter och personalansvarsnämnden göras.

Lagar och regler som gäller för planen

Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Skolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen) och en årlig plan mot kränkande behandling (enligt 6 kap i skollagen).

De regelverk som styr arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling är:

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Skollag (2010:800)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2012:10).

Viktiga begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär när de som arbetar vid skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever, i samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, verksamhet, undervisning läroböcker och så vidare.

Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Det är viktigt att komma ihåg då till exempel elever och/eller vårdnadshavare kan uttrycka att eleverna har diskriminerat varandra.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses biologiskt kön (i juridisk mening), det vill säga att någon är man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringsgrunden avser diskriminering på grund av religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med det avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadsålder, samt social identitet med utgångspunkt i ålder.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* avses en särbehandling kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna, till exempel ett barns kön eller etnicitet. En *indirekt diskriminering* sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar vara neutralt men i praktiken missgynnar ett barn ur ett diskrimineringsperspektiv.

Trakasserier

Trakasserier är en form av diskriminering och innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det kan även vara fråga om ignorerande, utfrysning eller att någon visslar, stirrar eller gör kränkande gester och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering i diskrimineringslagen och innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte

ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande och upplevs som kränkande. Det kan också handla om sexuell jargong.

Tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. De åtgärder som kravet gäller är sådana som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Främjande respektive förebyggande åtgärder

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det *förebyggande* arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i er verksamhet. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Främjande arbete - vad säger lagen?

Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör det främjande arbetet

1. bedrivs systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet,
2. baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla barn och elever blir respekterade som de är,
3. omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
4. innebära att personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten, samt
5. omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med en diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan till skillnad från diskriminering ske mellan elever.

Kränkningar kan till exempel vara:

- fysiska (slag, knuffar och negativa fysiska handlingar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykiska (utfrysning, grimaser, blickar, skratta nedlåtande, att alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, telefoner, lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbkommunities).

Mobbning

En person är mobbad om han eller hon upprepade gånger under en viss tid blir utsatt för kränkningar från en eller flera personer.

Utrednings- och åtgärds skyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling, ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev

medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kartläggning

Då Skolinspektionen visat på att kartläggningen är en av de vanligaste bristerna i skolornas arbete när det gäller likabehandlingsarbetet så följer här nedan en återgivning av Skolverkets allmänna råd om kartläggning.

Enligt skolverkets allmänna råd bör huvudmannen se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetsätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör i det förebyggande arbetet ingå att

1. regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
3. i samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
4. utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet,
5. planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Bilaga 1

Analys trygghetsarbete för läsåret 22/23 Laxå Kommuns Förskolor

Främjande arbete

Specialpedagog för förskolorna har på ett APT under hösten 2022 gått igenom med personalen vad diskriminering och kränkande behandling är. Detta är ett arbete som behöver fortsätta då vi ser att anmälda misstänkta kränkingsärenden fortfarande sker i låg utsträckning i förskolan.

Pedagogerna har under året arbetat med "kompisböckerna" som är utifrån Barnkonventionen.

Förebyggande arbete

I det förebyggande arbetet på förskolorna har pedagogerna under året genomfört kartläggningar av hur barnen upplever sin vistelsetid på förskolan tillsammans med de äldsta barnen. Kartläggningen sker via en trygghets blankett som är utformad med glad, mindre glad samt ledsen gubbe där alla barn besvarar frågor tillsammans med en pedagog. Denna blankett gör även vårdnadshavarna hemma med barnen. De yngsta barnen på förskolan har observerats av pedagogerna utifrån enkätens frågor. Trygghetsblanketten har sedan pedagogerna gått igenom tillsammans med vårdnadshavare på barnens framåtsyftande samtal. Vid eventuella behov av åtgärder har kartläggningen följts upp så att åtgärderna har nått sitt resultat.

Drafit

Vi har på förskolorna haft en mycket låg andel anmälda misstankar om kränkande behandling vilket vi tror beror på att det är svårt i förskolorna att avgöra när det är en misstanke om kränkande behandling eller ej.

Trygghetsteam

Trygghetsteamet i Laxå kommuns förskolor består av specialpedagog samt arbetslagsledare på respektive förskola. Arbetslagsledarna har på respektive förskola varit ansvariga i arbetet med att upprätta utkast till en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling och ansvarat för att höstens plan gått ut på remiss till arbetslagen som sen diskuterats på höstens APT 2022 innan den fastställdes i

oktober -22. Trygghetsteamets utvecklingsområde till kommande läsår är att få till mer fysiska kontinuerliga träffar för att diskutera frågor samt hur trygghetsarbetet löper på. Nya Specialpedagogen har i juni-23 haft en första träff med trygghetsteamet där vi beslutade att vi ska ses i augusti för fortsatta diskussioner kring planen mot diskriminering och kränkande behandling och fortsatt arbete att förankra och implementera trygghetsteamets rutiner.

Trygghetsenkät

Vårdnadshavarna har i februari -23 fått trygghetsenkäten utskickad till sig.

Svarsfrekvensen har i förskolorna varit relativt låg. Trygghets Enkätens frågor kommer att revideras inför kommande utskick då vi sett ett behov av det. Revideringen av enkäten är påbörjad där arbetslagsledare från respektive verksamheter varit delaktiga.

I april och maj 2023 har arbetslagsledare analyserat trygghetsenkäten utifrån områden som lärmiljö, barns inflytande samt trygghet. Analyserna av enkäter samt barnintervjuer ligger sen till grund för revidering av plan mot kränkande behandling och diskriminering.

Laxå 2023-06-21

Trygghetsteam Ansvariga

Specialpedagog i förskolan